Jónas Hallgrímsson:

Gjeisir og Strokkur.

Gjeisir og Strokkur.

(Brudstykke af en Dagbog fra 1837).

Ved

Jónas Hallgrímsson.

Kjøbenhavn.

Trykt i Bendixens Enkes Bogtrykkeri, ved M. E. Werner.

1838.

Den 18de August, Klokken 10 om Aftenen, ankom jeg til Gaarden Laugar i Biskupstúngur, som ligger tæt ved Gjeisir. Foruden en Følgemand, var jeg ledsaget af Præsten til Middal Herr Páll Tómasson, der godhedsfuld havde tilbudt sig, at være mig behjælpelig ved mine Jagttagelser. Den hele Eftermiddag havde det næsten uafladeligt regnet; Aftenen var taaget og mørk, og Luften saae ud til Storm. Jeg frygtede for, at Blæsten og det mørke Veir vilde forspilde mig Nydelsen af det Skuespil, som jeg fra mine tidlige Drengeaar havde glædet mig til engang at see. Thi endskjønt jeg er født og opdraget i Island, var dette dog første Gang, at jeg skulde see Gjeisir. Strax ved min Ankomst til Laugar (Løigar), begav jeg mig paa Veien til de vidtberømte Springkilder, for, saa godt som Mørket vilde tillade det, at gjøre mig bekjendt med Terrainet, og tilfredsstille min Nysgjerrighed, ved at see hvorvidt det maatte være lykkedes mig, at opfatte et rigtigt Billede af dette Sted, efter den Kundskab, som jeg i Forveien havde erhvervet mig derom, dels ved Bøger, Kobberstik og Malerier, dels ved mundtlige Beskrivelser. Ved at nærme mig Stedet, blev jeg ret underligt tilmode. Hele Egnen var indhyllet i Røgskyer, rundt omkring hørte jeg det koge og bruse, og derimellem gjentagne Lyd, der, som det forekom mig, ikke kunde adskilles fra dem, som man hører paa Havet i en stille taagefuld Nat, naar en Hvalfisk hist og

*) Uddrag af en Dagbog, ført paa en naturvidenskabelig Reise i Island, 1837.

her flyder over Vandet og blæser. Det var — sagde min Fører — de mindre Springkilder, Litlistrokkur og Litligjeisir, samt et Par andre, som med korte Mellemrum af 3 à 5 Minuter opkaste Vandet til en Høide af nogle Fod. Men hvad der især frapperede mig, og som jeg ikke havde ventet at see, var en sneehvid, bølgedannet, hældende Flade af betydeligt Omfang, som skinnede gjennem Mørket og de blege Dunster. Jeg betraadte denne Flade; mit Øie sagde mig at det var Is, en ved Frosten opsvulmet Kilde, men jeg stod ved Gjeisir, midt om Sommeren, og Varmen trængte op igjennem mine Støvlesaaler. Jeg vidste det var den af Vandet afsatte Kiseljord, men jeg saae kun Is. — Saa skuffende er dette, i sit Slags vistnok eneste Phænomen, naar man betragter det i Tusmørke. Det hidrører hverken fra Gjeisir eller Strokkur; men fra en anden varm Kilde af betydeligt Omfang, som kaldes Blesi. Den danner intet Spring; bestandigen staaer dens Vand roeligt, flyder sagte over Kildens sydlige Rand, og har i Tidens Løb dannet det ovenomtalte, udmærket skjønne, hvide Kisellag. Jeg vil siden faae Leilighed til at omtale denne Kilde nærmere. Jeg kom til Gjeisir. Man stiger op ad den 12 til 14 Fod høie Skrænt, bestaaende af graaagtig, tavledannet Kiselsinter; og nu staaer man paa Randen af Bassinet. Vandet opfyldte ganske den runde, tragtformige Aabning, og løb paa enkelte Steder over dens Kanter. Dets Overflade var fuldkomment rolig, klar og glat, som et Speil, og ingen Kogen, eller Udvikling af Gas fra Kildens Indre, forstyrrede dens natlige Hvile; men enkelte dumpe Stød, 3 og 3 ad Gangen — omtrent som fjerne Kanonskud — forkyndte, at „Kildens Aand" var vaagen i Dybet og forberedte et nærforestaaende Udbrud. Jeg ønskede det ikke. Saa vilde jo Natten skjule det prægtige Natursyn. Jeg opslog mit Telt paa den nærmeste Græsplet; Præsten indkvar-

lerede sig paa Gaarden og min Følgemand blev hos mig i Teltet, for at holde Vagt.

Natten var mørk og stille. Intet hørtes, undtagen Kildernes Brusen. Jeg lyttede til den sælsomme Lyd; jeg vilde vaage, men Nattens Musik lullede mig i Søvn. Da jeg vaagnede, var det lyst i mit Telt; Klokken var 5; min Følgemand sov trygt. Han skulde have holdt Vagt, men Trætheden havde overvundet den ellers raske og villige Dreng. Skulde jeg have sovet paa Randen af Gjeisir, medens den opførte sit majestætiske Skuespil? Forskrækket sprang jeg ud af Teltet, for at se, om dette var muligt. Til min Beroligelse fandt jeg dens Bassin fyldt til Randen, ligesom i Gaaraftes; Vandet var endnu roligt og bevægedes kun, i det 5 til 6 smaae Bække, paa forskjellige Steder, løb igjennem nogle Fordybninger i Bassinets Rand. Men i en anden Henseende var desto større Forandring indtruffet. Veiret var blevet ualmindeligt skjønt og lovede den yndigste Sommerdag. Himmelen klar og fuldkommen skyfri, Luften mild og stille. Jeg glædede mig til de gode Udsigter for den kommende Dag, og begyndte nu ret for Alvor at se mig omkring, for at opsamle Billedet af mine Omgivelser.

Man har beskrevet denne Egn som mørk og sørgelig. Det kan være, at den under en vis Belysning viser sig saaledes; denne Gang var det ikke Tilfældet. Jeg saae kun lidet af det Forstyrrelsens Værk, som man har gjort saa meget Væsen af; thi den Smule Kiselsinter, som har fortrængt Vegetationen fra Springkildernes nærmeste Omgivelser, har dog ikke stort at betyde for den, som i Forveien har betragtet Ødelæggelsens rædsomme Magt i nogle af Islands Lavastrækninger. Sikkert vilde de fleste Islændere finde denne Egn ret smuk; mig forekom den venlig, ja endog munter, i den straalende Morgenbelysning. Udsigten mod Vest er vistnok lidet

indbydende; den er særdeles indskrænket og optages ganske af det lille Bjerg Hoikafell, i hvis østlige Skraaning Springkilderne ligge paralel med Bjergets Længdestrækning fra Nord til Syd. Ovenfor Kilderne er en Deel af Bjerget øde og vild. Den bestaaer næsten udelukkende af større og mindre uformelige Dynger af rødagtig, bolusblandet Kiselsinter — Levninger af ældre, udtørrede Springkilder — og det nuværende Spillerum for en Mængde hede, tildeels kogende Leerpytte (Solfioni), som ideligen forsvinde for igjen at fremkomme paa et andet Sted. Mod Øst begrændses Horizonten af en Række lave Bjergaase, med Heklufjall i Baggrunden. Sneen paa dette Bjerg var for en stor Deel optøet; eensom, majestætisk og roelig stod Hekla, med den sorteblaa Kegle, straalende af hvide, phantastisk dannede Ispletter. Imellem de bestrevne Partier ligger en udstrakt Egn, en græsrig Dal, hvis Retning gaaer fra Nord til Syd, og som vilde være skjøn, hvis Jordbunden ikke var altfor vaad. Den gjennemskjæres af to Elve, Hvítá og Túngu-fljót; men fra Gjeisir seer man kun deres Bredder, Vandet er for det Meste skjult i de dybe Flodsenge. For Dalens nordlige Aabning hæver sig Bláfell, et smukt, enkeltstaaende Bjerg, med skarpe Conturer. Mod Syd begrændses Udsigten af en mindre anseelig Bjerggruppe.

Solen var opstaaet. Nu var det paa Tiden for Springkilderne at bringe nogen Afvexling i den stille Morgenscene. Jeg vidste, at man kan tirre Strokkur og bringe den til et Udbrud, ved at kaste Stene ned i dens Svælg; men det er en uforsvarlig Handling, som jeg ikke vilde bringe over min Samvittighed. Jeg foretrak at vente, og lod mig imidlertid nøjes med at betragte denne mærkværdige Kilde, hvis uhyre Kraft langt overgaaer Gjeisir, i Forhold til begges relative Størrelse. Strokkur ligger sønden for Gjeisir i en Afstand af 150 Alen. Den er omgivet af en horizontal Kisel-

klippe af samme Farve og Beskaffenhed, som Gjeisir-Bassinet. Den ophøiede Rand om Springkildens Aabning, som tidligere Reisende have beskrevet, er nu næsten forsvunden. Fremmede, som besøgte dette Sted, have fundet Fornøielse i, at brække den op og styrte Stykkerne ned i Kilden, for derved at fremskynde dens Udbrud. Og saavidt gaaer denne Vandalisme, at een af de Herrer Reisende — som man fortæller en engelsk Baronett — har endog med store Anstrængelser og sikkert ikke uden Fare, faaet et Stykke sprængt ud af Kilderørets indvendige Rand, hvorved en Fordybning er opstaaet, som har en ufordeelagtig Indflydelse paa Vandstraalens Form*).

*) Hr. W..... har sikkert haabet at forberede sig et overordentligt Skuespil; men han gik forvidt og forfeilede ganske sit Øiemed. Bonden paa Laugar, som havde ladet sig overtale til at gaae den rige Baron tilhaande ved hans Arbeide, fortalte mig, at denne lod kaste en urimelig Mængde Stene og Jordklumper ned i Kilderøret; men den forventede Virkning udeblev. Strokkur forholdt sig roelig, og Hr. W..... maatte reise bort, uden at have seet et eneste Udbrud. Siden gik tre Uger hen, uden at Strokkur udsprøitede Vand en eneste Gang. Man troede almindeligt, at Kilden var fuldkomment tilstoppet, og Gaardens Folk vare bange for, at den skulde bryde frem paa et andet Sted og muligen anrette Skade. Endeligt en Morgenstund skaffede Kilden sig Luft. Det skal have været et frygteligt Udbrud. Jorden rystede vidt omkring og den vrede Strokkur slyngede Englænderens Steendynger høit imod Skyerne. I Førstningen faldt Meget deraf igjen ned i Kilderøret; men nu var Strokkur først i Gang, og hørte ikke op med at rase, førend Alt, som man før havde kastet ned, var malet til Grus eller bortslynget. Dette Udbrud varede til henimod Middag. Iøvrigt paastaaer man, at Strokkur nu ikke kaster Vandet saa høit, som i forrige Tider, hvilket derhos bekræftes af tidligere Reisendes Beretninger, og synes det ligge nær, at tilskrive denne Omstændighed de Mishandlinger, som Kilden har lidt, ved denne og flere Reisendes uforsvarlige Kaadhed.

Den ufortrødne Strokkur har nu alt i en Tid af otte Aar arbeidet paa, at udbedre denne Skade, hvilket ogsaa tildeels er skeet. Vandet stod omtrent 3½ Alen under Kilderanden og kogte overordentligt heftigt; jeg har ikke seet noget Lignende. Store Masser af Vanddamp trængte uafladeligt op fra Dybet med en saadan Voldsomhed, at hele Vandets Overflade var forvandlet til brusende Skum. Jeg nærmede mig Kildens Rand saa meget som mueligt, hældede mig udover Svælget, og tabte mig i Betragtningen af det rasende Vand. Heftige underjordiske Stød, som syntes at komme fra Gjeisir, vækkede igjen min Opmærksomhed. Jeg antog dette som Signal til et forestaaende Udbrud, og vilde skynde mig derhen; men just som jeg havde vendt mig om, og var gaaet omtrent 10 Skridt fra Strokkur, følte jeg Jorden bæve under mine Fødder og hørte en susende Lyd bag ved mig, en sælsomt hvinende Brølen, som ikke lod mig tvivle om, hvad der foregik. Da jeg nu saae hen til Strokkur, hævede sig en omtrent 20 Alen høi Vandsøile over dens Svælg, som ikke fik Tid til at synke, for de fra Dybet kommende, tæt paa hinanden følgende Stød, der stedse hævede den til sin forrige Højde. Dog, efter 3 Minuters Forløb, sank Vandstraalen pludseligt og styrtede for det Meste ned paa Kiselklippen rundt omkring, hvorfra det afkjølede Vand siden paa alle Kanter løb ned i det tømte Kilderør. Herved opstod en eiendommelig Brusen i Kildens Indre, ligesom om Vandmassen gjentagne Gange blev suget dybt ned i Røret, og siden stødt op med Heftighed. Saaledes i det Mindste forekom det mig, efter Lyden at dømme, thi see det kunde jeg ikke, da jeg ikke vovede at gaae hen paa Kilderanden af Frygt for at blive overskyllet. Det er sikkert fra denne Lyd, at Kilden har faaet sit Navn; thi Ordet „Strokkur" betyder en Kjærnebøtte, efter den i Island almindelige Sprogbrug; og Kjærnebøttens.

Lyd — naar Melken kjærnes — er saa noget nær den samme, som den omtalte Brusen, rigtignok efter en betydelig formindsket Maalestok. Efter 2 Minuters Forløb, begyndte et andet Udbrud, dobbelt saa skjønt som det første. En uhyre Masse Vanddamp brød op igjennem Kilderøret i en eneste vedholdende Strøm, der af og til forøgedes ved heftige Stød, og rev Vandet med sig til en Høide af 35 til 40 Alen. Røgstøtten hævede sig meget høiere, lig en Vulkans Pinie. Den dobbelte Strømning, som man bemærker i Vandstraalen, var i Særdeleshed overordentligt skjøn. I Midten af Straalen dreves nemlig Vandet opad med stor Heftighed, medens det igjen paa alle Sider styrtede ned; hvorved de Straaler, som hvert Øieblik forvildede sig fra Hovedstammen, opløstes i Støvregn, der omgav den skummende Vandsøile og straalede i Regnbuens hele Pragt. Man tænke sig denne vældige Støtte, iført Regnbuen og omgiven af et blaaligblegt Taagegevandt, et vexlende, ubestemt Klædebon, som udgaaer fra Skikkelsen selv, den brusende Kjempe, som pludselig fremtræder i hele sin Kraft og siden med Eet forsvinder i Klippesvelget, hvorfra den opsteg — det er et Syn, som man vistnok aldrig glemmer; men ikke destomindre er det høist vanskeligt at beskrive; det er ofte forsøgt, og ligesaa ofte er det mislykket. Jeg vil derfor ikke opholde mig ved det unyttige Forsøg. Desuden maa meget være undgaaet min Opmærksomhed. Den, som vil beskrive disse Udbrud, maae have seet dem saa ofte, at han kan være en kold og skarp Iagttager. Men dertil ere vistnok Faa skikkede i Begyndelsen. Scenens Høihed virker for stærkt paa Tilskueren; han beholder Totalindtrykket dybt indpræget i Sjælen, men Smaaomstændighederne har han enten ikke bemærket, eller Billedet af dem svæver dunkelt og forvirret i hans Hukommelse. Saaledes i det Mindste er det gaaet mig, og jeg tænker at mange Andre er

det ikke gaaet et Haar bedre. Dette sidste Udbrud varede omtrent i 6 Minuter. Da sank Vandsøilen pludseligt, som den første Gang, og efter et Par frugtesløse Anstrængelser holdt Strokkur inde og med det samme taug de underjordiske Knald, som under hele denne Scene havde tordnet fra Gjeisir. Umiddelbart efter dette Udbrud stod Vandet i Strokkur 7 Alen dybt, men hævede sig snart igjen til 4.

Nu gik jeg hen til Blesi, den før omtalte hede Kilde, som afsætter det udmærket skjønne Kisellag. Den bestaaer af 2 Afdelinger, adskilte ved en tynd Væg, som tildeels er gjennembrudt. Den er henimod 5 Favne dyb, og opfyldt til Randen med et saa gjennemsigtigt og krystalklart Vand, at man tydeligt kan skjelne de mindste Gjenstande paa Kildens Bund. Dens Vægge ere skinnende hvide, med enkelte røde og blaaliggrønne Striber, og rundtomkring besatte med alleslags forunderligdannede Figurer. Naar Solstraalerne falde ned i den klare Kilde og spille paa den sneehvide Grund, giver det i Sandhed et prægtigt Skuespil. Jeg har forsømt at maale denne Kildes Omfang; det er betydeligt stort; Længden fra Nord til Syd, naar man tager begge Afdelinger, er i det Mindste 10 til 12 Alen, Breden er neppe det Halve. Dens Varmegrad er 73° R.

Østenfor Blesi, i nogle faa Alens Afstand, findes en kogende Kilde, som er særdeles styg og uhyggelig. Den bærer intet særligt Navn, men min Følgemand mente den nok fortjente at kaldes Viti (orcus). Dens Munding er omgivet af Gruus og Leer (imedens alle de andre ere omgivne af en fast Kiselskorpe), og indvendigt slimet og grønlig-sort. Vandets Overflade staaer 5 Alen dybt under Kilderanden, den koger heftigt, men kaster ikke Vandet op og udsender en kjendelig Lugt af Svovlvandstofgas. Thermometret sank $5\frac{1}{2}$ Favn fra Aabningen at regne og viste 82° R.

I Litlistrokkur og Litligjeisir, de føromtalte smaae Springkilder, samt et Par andre, som ikke have faaet noget Navn, steg Thermometret til Kogepunktet; men herved maa bemærkes, at da alle disse mindre Kilders Rør ere snevre og krogede, kan deres Varmegrad kun søges i Vandets Overflade. Dybere nede er Heden visstnok meget større. I en lille, ubetydelig og snever Hule, omtrent midt imellem Strokkur og Litligjeisir, som forresten brusede heftigt, steg Thermometret til 83° R.

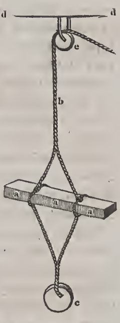
Efterat have gjort disse Smaaiagttagelser, begyndte jeg at forberede mig til de Forsøg, som jeg vilde anstille, for saa godt som det maatte kunne lykkes mig, at maale Varmen i Gjeisir og Strokkur. I denne Hensigt maatte jeg gaae hen til Laugar, for der paa Stedet at anskaffe mig en Deel af de fornødne Redskaber, hvilket medtog nogen Tid. Imidlertid kom en af Gaardens Piger og fortalte mig, at „nu skulde Springkilden til at rense sig" (hverinn ætlar að fara að hreinsa sig); hun havde været deroppe, for at see efter Qvæget og drive det bort i fornøden Afstand.*) Nu vidste jeg strax at Talen maatte være om Gjeisir. Her var altsaa ingen Tid at spilde. Jeg sprang afsted, saa hurtig, som mine Fødder vilde bære mig, og dog kom jeg for silde. Jeg var i et Par 100 Favnes Afstand da Udbrudet begyndte, og først henimod dets Slutning kom jeg hen til Stedet; thi jeg havde flere Gange uvilkaarligt staaet stille; jeg kunde ikke paa een Gang løbe, og betragte dette Skuespil saa opmærksomt, som jeg gjerne vilde. Dette Udbrud havde været et af de mindre, thi ved dets Ophør var Bassinet ikke fuldkomment tømt; og dog var det Vandets uhyre Masse, som især forbausede mig. Straalen

*) Et Par Dage i Forvejen, var et Faar omkommet ved Gjeisir; det havde ikke faaet Tid til at redde sig.

hævede sig vel ikke stort højere, end Strokkurs sidste, skjønne Vandstøtte, men den var mere end tre Gange saa tyk, og da største Delen deraf i Faldet styrtede udenfor Bassinets Rand og derpaa samlede sig i en bred Grøft, som efterhaanden har dannet sig til Vandets Afløb, opstod derved en lille Elv, som jeg ikke havde villet paatage mig at vade igjennem, om den saa end havde været kold. Desværre fik jeg ikke at see dette Udbrud saa tydeligt, at jeg er istand til at meddele noget Tilforladeligt om Vandstraalens nærmere Beskaffenhed, deels formedelst den temmelig lange Afstand, især i Begyndelsen, men deels og fornemmelig, fordi en sagte Nordenvind drev Røgskyerne henimod den Kant, hvorfra jeg kom.

Nu var der en god Leilighed til at maale Varmen i Gjeisir. Bassinet (eller den tragtformige Skaal — henimod 18 Alen i Diameter — fra hvis Bund Kilderøret gaaer lodret ned) var mere end halvtømt, og Vandet steg kun langsomt, omtrent en Tomme i Minutet. Jeg kunde derfor være rolig for, ikke at blive overrumplet af et pludseligt Udbrud, imedens jeg anstillede mine Iagttagelser. Jeg var forsynet med 3 Thermometre, som det Danske Videnskabers Selskabs meteorologiske Committee havde givet mig med paa min Reise:

1) et Maximum-Thermometer, som kunde maale 140° R.;
2) et Ditto, der ikke var noteret højere end til 60° R., og
3) et sædvanligt Thermometer, som kunde maale 86° R.

Jeg tog en stærk Trækasse af passende Størrelse, hvorpaa forskjellige Huller vare anbragte, for at Vandet med Lethed kunde trænge ind. I denne Kasse (a) lagde jeg Thermometeret Nr. 1, og satte det fast saaledes, at det ikke kunde rokkes til nogen af Siderne, hvorpaa Kassen blev tillukket. Dernæst blev den fæstet til Linen b saaledes, at Thermometret kom til at hælde under en Vinkel af 15 à 20°; en Forsigtighed som ikke var overflødig, da Maximum-Indexen sad noget løs og let kunde have kommet til at glide ned under Optrækningen, hvis man havde givet Instrumentet en vertical Stilling. Et Lod (c) af 10 Pds. Vægt var fastgjort til Kassen. Nu blev et Reeb (d), som to Mænd holdt, spændt tvers over Gjeisir-Basinet; paa Midten af samme var en Tridse (e) anbragt, og over denne Tridse gik den til Kassen befæstede Line. Paa denne Maade kunde Instrumentet med største Lethed sænkes midt ned i Kilderøret og siden trækkes op igjen, uden at blive stødt imod dettes Vægge. Kassen sank $15\frac{1}{2}$ Favn, og da jeg mærkede at Loddet rørte ved Bunden, strammede jeg Linen netop saameget, at Loddet igjen svævede frit, og efter 6 à 7 Minuters Forløb, trak jeg Kassen op med Varsomhed. **Thermometrets Index stod paa $95\frac{1}{2}$°.** Jeg gjentog dette Forsøg to Gange og ved begge de sidste **Forsøg viste Varmen sig at være paa det nærmeste 96° R.** Maaskee hidrørte Forskjellen derfra, at det Vand, som løb ind i Kas-

sen under Nedsænkningen, har den første Gang ikke faaet Tid til fuldkommen at antage de underliggende Vandschichters højere Temperatur. — **Til samme Tid, som disse Forsøg bleve anstillede, stod Thermometret i Gjeisirvandets Overflade paa 77° R.**

Nu foretog jeg mig at maale Varmen i Strokkur, og brugte her den samme Fremgangsmaade, som ved Gjeisir, ene med den Forskjel, at jeg hængte en større Vægt ved Kassen, hvori Instrumentet var placeret. Dette ansaae jeg for nødvendigt, da Kildens Vand var i en saa heftig Opbrusen, at Kassen ellers let kunde blive stødt mod Rørets Vægge. Instrumentet sank henimod 7 Favne dybt; men da jeg siden trak det op og aabnede Kassen, fandt jeg mit Thermometer i Stykker. Altsaa maatte Varmen i Strokkur overstige 140°, eller Kassen have faaet et voldsomt Stød. Dette sidste var ikke rimeligt, thi saa maatte jeg vel have bemærket det ved Linen. Nu havde jeg da kun tilbage Thermometrene Nr. 2 og 3, af hvilke det største ikke kunde stige højere end til 86°. Men da jeg ikke vilde forlade Strokkur med uforrettet Sag, tog jeg dette sidste (Nr. 3), brækkede den øverste Spids af paa den tillukkede Ende, for at Qvægsølvet ved Udvidelsen frit kunde træde udover Aabningen, og satte det derpaa i Kassen a, idet jeg gav denne en vertical Stilling. Saaledes placeret sænkede jeg mit nye Instrument ned i Kilderøret, indtil jeg mærkede, at Loddet rørte ved Bunden. Efter 19 Minuters Forløb trak jeg Kassen op, aabnede den og tog Thermometret ud med Varsomhed. Saasnart det afkjøledes, sank Qvægsølvet ned i Kuglen; Nr. 2 stod paa samme Tid paa + 12°, Nr. 3 kunde maale — 23°. Varmen i Strokkur var altsaa større end 121° R. Nu anbragte jeg begge Thermometre ved Siden af hinanden i en passende varm Kilde, og

da viste sig det frappante Resultat, at medens Nr. 2 stod paa + 57°, stod Nr. 3 paa — $11\frac{1}{2}$°. **Paa denne Maade skulde Strokkur have den ubyre Varmegrad af (86 + 57 + $11\frac{1}{2}$) $154\frac{1}{2}$° Reaumur = 193° Centigr. = $379\frac{1}{2}$° Fahr.** Desværre kunde jeg ikke gjentage dette Forsøg, da intet Qvægsølv var ved Haanden, for igjen at fylde det tømte Thermometer.

En halv Time efter at dette Forsøg blev anstillet, begyndte et nyt Udbrud af Strokkur, som i det Hele taget lignede det jeg havde seet om Morgenen, med den Undtagelse, at Kilden i den Tid, som hengik imellem de to Hovedudbrud, gjorde nogle korte Anstrængelser, som stødviis kastede Vandet til en Høide af 8 à 10 Alen. Denne Gang hørtes der heller ikke nogen underjordiske Knald fra Gjeisir. Maaskee er det kun, naar Gjeisirbassinet er opfyldt og den tunge Vandmasse trykker de underliggende Dampe, at disse Knald opstaae, idet Dampene igjennem underjordiske Revner drives hen til Strokkurs tømte Caverner.

Ved Udbrudene afkjøles Vandet i Strokkur til den Grad, at man til Slutningen kan godt taale at holde sin Haand inde i Vandstraalen. Siden opvarmes det efterhaanden, og da det ovenomtalte Forsøg blev gjort næsten umiddelbart førend et Udbrud begyndte, synes det troeligt, at den fundne Temperatur er saa noget nær den høieste, som Vandet i Strokkur kan antage. Skulde derfor nogen Anden senere faae Lyst til at gjentage dette Forsøg, maatte det skee kort førend et Udbrud, hvis han skulde kunne komme til det samme Resultat. Det maatte ellers være hoiist interessant, at observere den stigende Varmegrad, som rimeligviis maa finde Sted, imellem to paa hinanden følgende Udbrud, og gjentage Forsøgene med bestemte korte Mellemtider. Denne

Gang var jeg sat ud af Stand dertil. Jeg anvendte Resten af Dagen til at indsamle Mineralier i Gjeisiregnen og, forsaavidt Tiden tillod det, at iagttage sammes geognostiske Forhold. Om Aftenen Klokken 9 forlod jeg Gjeisir, efter 22 Timers Ophold, da Omstændighederne medførte, at jeg maatte fortsætte min Reise den største Deel af den paafølgende Nat.